

ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ФИЗИКЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА
ШКОЛСКЕ 2021/2022. ГОДИНЕ.

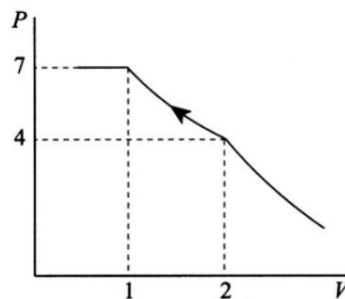
СФО

Друштво физичара Србије
Министарство просвете, науке и технолошког
развоја Републике Србије

СФО
09.06.2022.

ЗАДАЦИ

2. Смеша 100 g азота и извесне количине кисеоника се изотермски сабија на температури 77.4 K (што представља температуру кључања течног азота на атмосферском притиску, док кисеоник кључа на вишој температури). Резултат је приказан на графику зависности притиска смеше од запремине у произвољним јединицама (слика). Наћи масу кисеоника и притисак засићене паре кисеоника на овој температури.

Напомене: Решење детаљно објаснити.

Свим такмичарима желимо успешан рад !

Задатке припремио: др Стеван Јанков, Департман за физику, Нови Сад

Рецензент: др Ивана Богдановић, Департман за физику, Нови Сад

Председник комисије: Проф. др Имре Гут, Департман за физику, Нови Сад

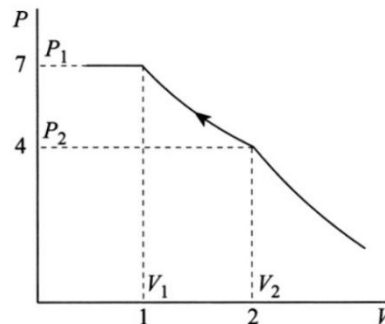

СФО

Друштво физичара Србије
Министарство просвете, науке и технолошког
развоја Републике Србије
РЕШЕЊЕ ЗАДАТАКА

СФО
09.06.2022.

1. Размотримо три дела графика (слика). Док је $V > V_2$ систем представља обичну смешу гасова, без кондензације. За $V_1 < V < V_2$ један од гасова (претпоставићемо да је то кисеоник) се кондензује. [0.5] При $V < V_1$ кондензују оба гаса, те нема више промене притиска. [0.5] Притисци p_1 и p_2 се могу изразити на следећи начин: $p_1 = p_0 + p_{atm}$, [2] где је p_0 притисак засићене паре кисеоника, а p_{atm} притисак засићене паре азота (на дотичној температури је то 1 atm), и $p_2 = p_0 + p_N$, [2] где је p_N парцијални притисак азота у тачки (V_2, p_2) . Између запремина V_1 и V_2 азот је у гасовитом стању, а како је температура константна важи $p_N = p_{atm} \frac{V_1}{V_2} = \frac{p_{atm}}{2}$. [1] Делећи прве две једначине добијамо: $\frac{p_1}{p_2} = \frac{7}{4} = \frac{p_0 + p_{atm}}{p_0 + p_{atm}/2}$, [1] одакле следи $p_0 = \frac{p_{atm}}{6} \approx 17000 \text{ Pa}$. [0.5] Да смо претпоставили да кисеоник почиње са кондензовањем у тачки (V_1, p_1) , добили бисмо да је $p_0 = 6p_{atm}$, што противречи чињеници да кисеоник кључа на вишој температури пошто притисак засићене паре кисеоника на 77.4 K мора бити нижи од атмосферског. [0.5] Сада можемо да запишемо једначине стања кисеоника и азота у тачкама (V_2, p_2) и (V_1, p_1) , респективно: $p_0 V_2 = \frac{m_0}{M_0} RT$ [0.5] и $p_{atm} V_1 = \frac{m_N}{M_N} RT$. [0.5] Делећи их, добијамо коначно решење: $m_0 = \frac{p_0}{p_{atm}} \frac{M_0}{M_N} \frac{V_2}{V_1} m_N = \frac{1}{6} \frac{8}{7} 2m_N = 38.1 \text{ g}$. [1]

Члановима комисије желимо успешан рад и пријатан дан!